

Wymagania edukacyjne

KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Rozdział I Przygody dnia codziennego					
„Do zobaczenia, wakacje... Wracamy do szkoły!”. René Goscinny, Jean -Jacques Sempé, <i>Nowe przygody Mikołajka</i> (fragment)	- wymienia postacie z opowiadania - czyta ze zrozumieniem informacje o autorze oraz ilustratorze tekstu - formułuje obietnicę w formie zdania pojedynczego	- podaje pojęcie <i>bohater</i> - podaje nazwisko autora oraz nazwisko ilustratora tekstu - formułuje obietnicę w formie wypowiedzenia złożonego	- wyjaśnia pojęcie <i>bohater</i> - podaje dodatkowe informacje o autorze tekstu - formułuje rady	- wskazuje głównego bohatera i określa jego rolę - wyjaśnia rolę autora tekstu oraz rolę ilustratora - formułuje rady, dbając o jednolitość stylistyczną wypowiedzi - używa we właściwym kontekście słowa <i>kreatywny</i>	opisuje przedmioty, proponując twórcze i nietypowe podejście do ich funkcji

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Bohaterowie twoich lektur przedstawiają się – rady dla mówiących	wypisuje formy powitania z tekstu • przedstawia się, podając podstawowe informacje o sobie	• cytuje słowa prezentacji z tekstu • przedstawia się w kilku zdaniach, podając bardziej szczegółowe informacje o sobie	• dopasowuje formy powitania i przedstawiania się do różnych sytuacji komunikacyjnych • opowiada o swoich zainteresowaniach	• omawia zasady grzeczności obowiązujące w sytuacji powitania i przedstawiania się • przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej	• objaśnia funkcję komunikacji niewerbalnej w sytuacji powitania • omawia sposoby powitania i przedstawiania się w różnych kręgach kulturowych
A, be, ce... uczę się. Zabawa literami. Alfabet	• wymienia kolejne litery alfabetu • układa wyrazy w kolejności alfabetycznej przy niewielkim wsparciu nauczyciela	• wymienia bezbłędnie kolejne litery alfabetu • układa samodzielnie wyrazy w kolejności alfabetycznej	• wymienia dwuznaki stosowane w polskim piśmie • wykorzystuje znajomość alfabetu do zadań praktycznych	• układa teksty ułatwiające zapamiętanie alfabetu • używa ze zrozumieniem terminów <i>pierwodruk</i> , <i>autograf</i> , <i>rękopis</i> • posługuje się związkami frazeologicznymi <i>być alfą i omegą</i> we właściwym kontekście	• swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat alfabetu w różnych sytuacjach problemowych
Aby odróżnić literę od głoski, wystarczy choć trochę znać język polski. Głoska a litera	• wymienia pojęcia <i>głoska</i> i <i>litera</i> • dzieli wyrazy o prostej budowie na litery i głoski	• wymienia różnice między głoską a literą • dzieli wyrazy z dwuznakami na litery i głoski	• podaje przykłady wyrazów z dwuznakami • dzieli wyrazy ze spółgłoskami miękkimi i zmiękczoanymi na litery i głoski	• podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek • analizuje wpływ pojedynczych głosek na znaczenie słów	• swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat liter i głosek w różnych sytuacjach problemowych

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Nasze fonetyczne troski... Samogłoski i spółgłoski	wie, że głoski dzielą się na samogłoski i spółgłoski	wymienia wszystkie samogłoski w języku polskim, odróżnia samogłoski od spółgłosek	objaśnia różnicę w wymowie spółgłosek i samogłosek	objaśnia funkcję samogłosek w tworzeniu wyrazów	kreatywnie wykorzystuje wiedzę na temat samogłosek i spółgłosek w tworzeniu gier i zabaw językowych
„Co się może zdarzyć, gdy głowa pełna marzeń?” Joanna Kulmowa, <i>Marzenia</i>	- podaje pojęcie <i>wers</i> - określa swój stosunek do szkoły - opowiada w kilku zdaniach o swoich marzeniach	- objaśnia pojęcie <i>wers</i> - określa stosunek osoby mówiącej do szkoły - opowiada, o czym można marzyć w szkole	- cytuje wersy wiersza - wymienia przyczyny niechęci osoby mówiącej do szkoły - cytuje fragmenty wiersza na temat wyglądu i zachowania marzeń z wiersza	- porównuje układ zapisu wiersza i prozy, wymienia różnice - objaśnia fragmenty tekstu o przenośnym znaczeniu - opisuje marzenie w sposób metaforyczny	analizuje tekst na poziomie metaforycznym
„Pierwsza pomoc w szkolnych wypadkach”. Słownik ortograficzny	korzysta ze słownika ortograficznego w celu poprawnego zapisu wyrazów	analizuje budowę słownika ortograficznego	analizuje sposób zapisu haseł w słowniku ortograficznym	- analizuje sposób zapisu skrótów oraz innych informacji w słowniku - korzysta ze słownika internetowego	sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Dzieci listy piszą... zabawne potyczki z epistolografią”. List – rady dla piszących Grzegorz Kasdepke, List (fragment)	• prezentuje bohaterów opowiadania • czyta ze zrozumieniem rady dla piszących list tradycyjny i e-mail • pisze krótki, komunikatywny list tradycyjny oraz e-mail na dowolny temat	• opowiada krótko o najważniejszych zdarzeniach z opowiadania • omawia rady dla piszących list tradycyjny • pisze poprawny kompozycyjnie list tradycyjny oraz e-mail na zadany temat	• wymienia powody wzmożonej korespondencji listownej i e-mailowej • omawia rady dla piszących e-mail • pisze list tradycyjny oraz e-mail na zadany temat, uwzględnia wymogi formy wypowiedzi	• wyjaśnia przyczyny zachowania bohaterów • omawia zasady grzeczności stosowane w korespondencji • wskazuje różnice między listem tradycyjnym i e-mailem • pisze poprawne językowo, kompozycyjnie i stylistycznie listy w formie tradycyjnej i elektronicznej	• pisze poprawne językowo i konstrukcyjnie listy tradycyjne i elektroniczne cechujące się nietypowym, oryginalnym podejściem do tematu
I kłopoty sprawić może, lecz ćwiczenie ci pomoże. O różnych funkcjach głoski i	• wie, że i jest samogłoską, może tworzyć wyrazy, podaje przykłady tej funkcji	• wie, że i zmiękcza spółgłoski, podaje przykłady tej funkcji	• objaśnia, kiedy i oznacza samogłoskę, a kiedy jest znakiem miękkości, podaje przykłady tych funkcji	• podaje przykłady, kiedy i oznacza samogłoskę, a jednocześnie jest znakiem miękkości	• formułuje twórcze uwagi i przemyślane wskazówki ułatwiające innym uczniom zapamiętanie funkcji głoski i

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Pa-lu-szek i głów-ka to szkol-na wy-mów-ka. O sylabach	• podaje pojęcie <i>sylaba</i> • dzieli wyrazy na sylaby	• objaśnia pojęcie <i>sylaba</i> • wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska	• podaje zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii	• poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je na sylaby	• swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat podziału wyrazów na sylaby w różnych sytuacjach problemowych
„Igrzyska ortograficzne”. Pisownia wyrazów z rz	• dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni rz w podanym zestawie ortogramów	• podaje reguły pisowni rz	• stara się stosować reguły pisowni rz w podanym zestawie ortogramów	• poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz w podanym zestawie ortogramów	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz
„Co by tu jeszcze zrobić, koledzy, co by tu zrobić?”. Czasownik i jego znaczenia	• wymienia pytania, na które odpowiada czasownik • wie, że czasownik jest odmienną częścią mowy	• rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy • rozpoznaje i tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika • rozpoznaje i tworzy formę czasu przeszłego czasownika	• wie, że czasownik nazywa czynności i stany • rozpoznaje i tworzy formę osoby czasownika • odmienia czasownik przez osoby	• odróżnia czynności od stanów • stosuje poprawne formy gramatyczne czasownika • stosuje świadomie formy czasu przeszłego i teraźniejszego czasownika w opowiadaniu	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„O ekscentrykach przy okazji bezokolicznika”. Formy osobowe i nieosobowe czasownika	- wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej - podaje przykłady bezokoliczników	- rozdziela czasowniki w formie osobowej i nieosobowej - wie, że wymawiane tak samo zakończenia -<i>źć</i>, -<i>ść</i> są zapisywane w różny sposób	- przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie - podaje i stosuje zasady pisowni -<i>źć</i>, -<i>ść</i>, -<i>qć</i> w zakończeniach bezokolicznika	- dopasowuje czasowniki w bezokoliczniku do wybranych frazeologizmów - poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące osobowych i nieosobowych form czasowników
„Kłopotliwa wizyta z myszą w tle”. Małgorzata Musierowicz, <i>Szósta klepka</i> (fragment)	- wymienia zapamiętanych bohaterów - opowiada krótko o głównym zdarzeniu w tekście - omawia zdarzenia przedstawione na ilustracjach	- wymienia wszystkich bohaterów tekstu - podaje pojęcie <i>zdarzenie</i> - nadaje tytuły rysunkom	- określa rolę poszczególnych bohaterów w przygotowaniach do wizyty - objaśnia pojęcie <i>zdarzenie</i> - nadaje tytuły wszystkim rysunkom	- wyjaśnia przyczyny zdenerwowania państwa Żaków - objaśnia, w jaki sposób wybrane zdarzenie z tekstu wpłynęło na zmianę sytuacji bohaterów - nadaje jednolite stylistycznie tytuły wszystkim rysunkom	tworzy oryginalny pod względem treści i formy poradnik tematyczny

Temat lekcji. Lektura i inne teksty (kultura, nauka o języku)	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Napisać plan ramowy? Z Pippi to frajda nie z tej ziemi! Plan ramowy – rady dla piszących Astrid Lindgren, <i>Pippi Pończoszanka</i> (fragment)	• czyta uważnie tekst • podaje pojęcie <i>opis</i> • dopasowuje większość tytułów do odpowiadających fragmentów tekstu • przy wsparciu nauczyciela skraca większość wypowiedzi • czyta rady dla piszących plan ramowy • zapisuje plan ramowy odtwórczy uwzględniający większość zdarzeń	• formułuje pytania do tekstu • objaśnia pojęcie <i>opis</i> • dopasowuje wszystkie tytuły do odpowiadających im fragmentów tekstu • samodzielnie skraca większość wypowiedzi • zapisuje plan ramowy odtwórczy uwzględniający wszystkie zdarzenia	• cytuje fragmenty tekstu • wyszukuje elementy opisu w tekście • porządkuje większość podanych zdarzeń zgodnie z chronologią • samodzielnie skraca wszystkie wypowiedzi • zapisuje plan w formie wypowiedzi bez czasownika	• ocenia prawdziwość twierdzeń dotyczących tekstu • opisuje elementy wyglądu bohaterki • porządkuje wszystkie podane zdarzenia zgodnie z chronologią • tworzy jednolite językowo wypowiedzi w różnych formach	• opisuje bohaterkę, wykorzystując informacje spoza tekstu, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe
„Dobry żart tynfa wart”. Pisownia wyrazów z ż	• dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni ż w podanym zestawie ortogramów	• podaje reguły pisowni ż	• stara się stosować reguły pisowni ż w podanym zestawie ortogramów	• poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ż w podanym zestawie ortogramów • poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ż	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ż

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZENI				
Kto ma pilota, ten ma władzę. Maciej Wojtyszko, <i>Bolek i Lolek. Straszne skutki oglądania telewizji</i> (fragment) – rady dla czytających	- czyta tekst w sposób umożliwiający zrozumienie treści - wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu - formułuje krótką wypowiedź wyrażającą prośbę - wypowiada się na temat swoich doświadczeń związanych z oglądaniem telewizji	- czyta poprawnie tekst, wyznacza granice zdań - czyta poprawnie wypowiedzi bohaterów tekstu, oddając ich uczucia i emocje - formułuje kulturalną wypowiedź wyrażającą prośbę - wypowiada się na temat zasad oglądania telewizji w swoim domu	- czyta płynnie tekst, zwraca uwagę na znaki interpunkcyjne, podkreśla głosem ważne słowa - porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora - formułuje wypowiedź wyrażającą prośbę i podaje jej uzasadnienie - ocenia, jak oglądanie telewizji wpłynęło na zachowanie bohaterów opowiadania	- czyta tekst, stosuje odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści - objaśnia pojęcie <i>dialog</i> i omawia sposób jego zapisu w tekście - dobiera przemyślane argumenty uzasadniające prośbę - objaśnia komizm sytuacji przedstawionej w opowiadaniu	twórczo wykorzystuje w swoich pracach i projektach informacje wyszukane w sieci
„Tańczę, śpiewam i maluję, czyli jak się relaksuję”. Czas teraźniejszy czasowników	- podaje pojęcie <i>czas teraźniejszy czasownika</i> - używa <i>nie</i> z czasownikami w przeczeniach	- wyszukuje i wskazuje czasowniki w czasie teraźniejszym - podaje regułę pisowni <i>nie</i> z czasownikami	- odmienia według wzoru czasowniki w czasie teraźniejszym przez osoby i liczby - stara się stosować reguły pisowni <i>nie</i> z czasownikami	- zapisuje poprawne formy gramatyczne czasowników w czasie teraźniejszym - zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami	- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat czasu teraźniejszego czasowników - poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie teraźniejszym

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Nie dajmy się zaczarować telewizorom”. Stanisław Grochowiak, <i>Telewizor</i>	- wyszukuje w tekście fragmenty dotyczące wyobraźni - wypowiada się na temat wyobraźni na podstawie własnych doświadczeń - prezentuje w krótkiej wypowiedzi ulubiony program telewizyjny	- cytuje fragmenty wiersza dotyczący wyobraźni - wyszukuje w tekście konkretne rzeczy, ukazane w nietypowym kontekście - prezentuje ulubiony program, uzasadnia wybór	- podaje synonimy rzeczownika <i>wyobraźnia</i> - wymienia filmy przywołane w wierszu, nadaje im tytuły - wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z oglądania telewizji	- wyjaśnia znaczenie słowa <i>wyobraźnia</i> - wybiera tezę najtrafniej oddającą sens wiersza - omawia w kontekście wiersza zagrożenia związane z oglądaniem telewizji	wyraża własny punkt widzenia na temat programów telewizyjnych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Wehikułem czasu w...”. Czas przeszły czasowników	- podaje pojęcie <i>czas przeszły czasownika</i> - wie, że czasowniki w czasie przeszłym występują w różnych rodzajach	- wyszukuje i wskazuje czasowniki w czasie przeszłym - wie, że czasowniki w czasie przeszłym odmieniają się przez osoby, liczby i rodzaje	- odmienia czasowniki przez rodzaje - zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami	- funkcjonalnie używa form czasu przeszłego w tekście - przekształca wypowiedzenia, stosując odpowiednie formy rodzaju czasownika	- wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat czasu przeszłego czasowników - poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie przeszłym

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Tajemnica goni tajemnicę”. Liliana Bardijewska, <i>Dom ośmiu tajemnic</i> (fragment)	- wymienia kolejne zdarzenia z tekstu - podaje pojęcie <i>narrator</i> - wypowiada się na temat sposobu rozwiązywania sporów	- opowiada o zdarzeniach z tekstu - objaśnia pojęcie <i>narrator</i> - podaje pojęcie <i>argument</i>	- określa precyzyjnie miejsca zdarzeń - objaśnia pojęcie <i>narracja</i> - objaśnia funkcję argumentu w wypowiedzi	- wykorzystuje informacje z przypisów w opowiadaniu o zdarzeniach - analizuje wiedzę narratora o zdarzeniach i bohaterze - formułuje wypowiedź zawierającą argumenty odwołujące się do doświadczenia ucznia	- wyszukuje w tekście informacje wyrażone pośrednio (ukryte) na temat stanu i uczuć bohatera - wyraża własny punkt widzenia na temat sposobu rozwiązywania sporów, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Czy wróżka prawdę ci powie?”. Czas przyszły czasowników	- podaje pojęcie <i>czas przyszły czasownika</i> - tworzy formy czasu przyszłego czasowników	- wyszukuje i wskazuje czasowniki w czasie przyszłym - wie, że czas przyszły ma formę prostą i formę złożoną - zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami	- odmienia przez osoby i liczby czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej - wie, że czasownik może mieć tylko jedną z form czasu przyszłego: prostą lub złożoną	- odmienia czasowniki w czasie przyszłym przez rodzaje - stosuje poprawne formy gramatyczne czasowników w czasie przyszłym	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat czasu przyszłego czasowników

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Zobaczyć ducha”. Anna Onichimowska, <i>Duch starej kamienicy</i> (fragment)	• podaje najistotniejsze informacje o głównym bohaterze • określa czas i miejsce zdarzeń • wyodrębnia zdarzenia • podaje pojęcie <i>świat przedstawiony</i>	• przedstawia głównego bohatera • wymienia na podstawie definicji elementy świata przedstawionego	• wyjaśnia, na czym polega odmienność bohatera • objaśnia pojęcie <i>świat przedstawiony</i> • podaje pojęcie <i>fikcja literacka</i>	• pisze informację na temat bohatera do publikacji tematycznej • wyjaśnia funkcję autora i funkcję narratora • analizuje różnice między światem rzeczywistym a fikcją literacką	• twórczo wykorzystuje w swoich pracach i projektach informacje wyszukane w internecie
„Latać każdy może - jeden lepiej, drugi ...”. Janusz Christa <i>Kajko i Kokosz. Szkoła latania</i> (fragment)	• czyta ze zrozumieniem komiks • omawia elementy świata przedstawionego w utworze • czyta informacje na temat komiksu • tworzy jeden rysunek komiksowy	• omawia sposób zapisu wypowiedzi i myśli bohaterów komiksu • wskazuje konsekwencje zdarzeń • podaje najważniejsze informacje o historii polskiego komiksu	• wskazuje słowa narratora oraz określa sposób oddania ruchu postaci w komiksie • omawia reakcje bohaterów na niespodziewane zdarzenie • uzupełnia zdanie definiujące komiks • tworzy prosty komiks na podstawie lektury	• uzasadnia przyczyny zapisu niektórych wyrazów wielkimi literami • prezentuje humorystyczne elementy opowieści, określa typ komizmu • prezentuje informacje na temat popularnych serii komiksowych	• tworzy komiks cechujący się ciekawym ujęciem tematu i bogactwem środków charakterystycznych dla tego tekstu kultury

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Przygody są po to, by o nich opowiadać”. Opowiadanie odtwórcze – rady dla piszących	• czyta rady dla piszących opowiadanie • podaje kompozycję opowiadania • podaje pojęcie <i>akapit</i> • przy wsparciu nauczyciela pisze krótkie opowiadanie odtwórcze	• podaje określenia czasu charakterystyczne dla różnych części kompozycyjnych opowiadania • omawia informacje zamieszczone w kolejnych akapitach tekstu • pisze krótkie opowiadanie odtwórcze, korzystając z rad dla opowiadających	• podaje funkcję związków przyczynowo-skutkowych w opowiadaniu • podaje funkcję akapitu w tekście • pisze rozbudowane opowiadanie odtwórcze	• dostrzega wpływ środków językowych na narrację • konsekwentnie stosuje podział na akapity w swojej wypowiedzi • pisze poprawne językowo i kompozycyjnie opowiadanie odtwórcze	• pisze bezbłędne językowo opowiadanie – oryginalne pod względem treści i stylu

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Rozdział II Świąteczne nastroje					
„Rodzinny detektyw na tropie”. Jan Twardowski, <i>Nowe patyki i patyczki</i> (fragment)	• stosuje podstawowe słownictwo nazywające pokrewieństwo • podaje pojęcie <i>zdrobnienie</i> • przedstawia w uproszczonej formie graficzny obraz historii swojej rodziny	• tworzy zdrobnienie od podstawowej formy imienia • wykonuje schematyczne, niezbyt rozbudowane drzewo genealogiczne	• sporządza listę członków bliższej i dalszej rodziny bohatera • podaje przykłady zdrobnień innych niż imiona • wykonuje rozbudowane drzewo genealogiczne	• prezentuje rodzinę bohatera opowiadania, używając w poprawnym kontekście różnych słów określających pokrewieństwo • tworzy różne zdrobnienia jednej formy imienia • wykonuje drzewo genealogiczne uzupełnione rysunkami lub zdjęciami członków swojej rodziny	• wykonuje oryginalne pod względem formy drzewo genealogiczne, zawierające ciekawe rozwiązania graficzne
„Kto i co się schowało na zdjęciu, które przetrwało?”. Rzeczownik i jego znaczenia	• podaje pojęcie <i>rzeczownik</i>	• wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik • podaje rzeczowniki nazywające osoby o przeciwstawnych cechach	• rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy • podaje różne znaczenia tego samego rzeczownika	• wyróżnia kategorie znaczeniowe rzeczownika • stosuje synonimy	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące rzeczownika i jego znaczenia

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Wpadam do Soplicowa jak w centrum polszczyzny, tam się człowiek napije, nadysze ojczyzny”. Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (fragment)	- czyta z uwagą zamieszczony w podręczniku fragment <i>Pana Tadeusza</i> - wyszukuje informacje na temat czasu powstania wskazanych dzieł malarskich	- nadaje tytuł fragmentowi utworu - wypowiada się na temat bohaterów historycznych w utworze	- opowiada o zdarzeniach z punktu widzenia bohatera tekstu - wypowiada się na temat dzieł malarskich w odniesieniu do treści tekstu literackiego	- objaśnia pojęcie <i>epopeja narodowa</i> w odniesieniu do omawianego tekstu - opisuje bohatera, wykorzystując funkcjonalnie informacje z tekstu	tworzy opowiadanie zainspirowane treścią utworu, twórczo wykorzystując informacje z tekstu oraz inne źródła
„Skarby wyciągnięte z lamusa”. Opis przedmiotu – rady dla piszących	- podaje kompozycję opisu przedmiotu - przy wsparciu nauczyciela tworzy krótki opis przedmiotu	- używa ze świadomością celu określeń opisujących przedmioty - tworzy krótki opis przedmiotu, korzystając z rad dla opisujących przedmioty	- używa ze świadomością celu wyrazów bliskoznacznych oraz określeń wartościujących - tworzy opis przedmiotu, używając różnorodnych środków językowych	tworzy poprawny językowo i kompozycyjnie opis przedmiotu	tworzy bezbłędny językowo opis przedmiotu – oryginalny pod względem treści i stylu
„W szkolnej bibliotece szukam w kartotece...”. Liczba i rodzaj rzeczownika	- podaje pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami	- rozpoznaje rodzaj rzeczownika na podstawie zaimków wskazujących - podaje regułę pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami	- podaje zasadę, że rzeczowniki mają przypisany rodzaj i nie odmieniają się przez rodzaje - stara się stosować regułę pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami	- tworzy samodzielnie formy podstawowe rzeczownika w celu określenia rodzaju - zapisuje poprawnie <i>nie</i> z rzeczownikami	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące liczby i rodzaju rzeczownika

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Mieć szerokie horyzonty”. Rzeczowniki własne i pospolite	- wie, że rzeczowniki dzielą się na własne i pospolite - podaje reguły pisowni rzeczowników własnych i pospolitych	- wskazuje rzeczowniki własne - zapisuje imiona ludzi, zwierząt i miejsc wielką literą	- odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych - stara się stosować reguły pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w podanym zestawie ortogramów	- odróżnia poszczególne kategorie rzeczowników własnych i pospolitych - zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite w podanym zestawie ortogramów	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat rzeczowników własnych i pospolitych
„Dziwne stworzenie w znajome przemienię”. Przymiotnik i jego znaczenia	podaje pojęcie <i>przymiotnik</i>	wie, na jakie pytania odpowiada przymiotnik	rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy	dostrzega stylistyczną funkcję przymiotników	- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące przymiotnika i jego znaczenia - opisuje postacie literackie, wykorzystując dodatkową wiedzę na ich temat, stosując funkcjonalnie różne przymiotniki

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Ciepłe dni w kolorze śliwkowym”. Liczba i rodzaj przymiotnika	• podaje kategorie liczby i rodzaju przymiotnika • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami	• odmienia przymiotnik przez liczby i rodzaje • podaje regułę pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami	• dopasowuje formę przymiotnika do formy rzeczownika • stara się stosować regułę pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami	• tworzy poprawne formy rodzajowe w liczbie mnogiej przymiotnika • zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przymiotnikami	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące liczby i rodzaju przymiotnika

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Dźwięki i słowa serce najbliższe”. Józef Wybicki, <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>	- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wyszukuje w podręczniku informacje o autorze słów <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> oraz dacie ustanowienia tego utworu hymnem państwowym - podaje pojęcie <i>hymn narodowy</i> - cytuje powtarzające się fragmenty hymnu - podaje pojęcia <i>zwrotka</i> - recytuje z pamięci fragmenty <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> - opisuje precyzyjnie polskie symbole narodowe	- wymienia postacie historyczne przywołane w tekście - podaje informacje o okolicznościach powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i> - objaśnia pojęcie <i>hymn narodowy</i> - podaje pojęcie <i>refren</i> - objaśnia pojęcie <i>zwrotka</i> na podstawie tekstu - recytuje z pamięci tekst <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> - korzysta z przypisów podczas lektury hymnu - opisuje polskie symbole narodowe	- podaje kilka informacji na temat postaci historycznych z hymnu - wskazuje osobę mówiącą i uzasadnia swoje zdanie, odwołując się do tekstu oraz informacji w podręczniku - wymienia zasady zachowania się podczas słuchania lub wykonywania hymnu - objaśnia pojęcie <i>refren</i> - dostrzega rytmotwórczą funkcję zwrotki - artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji - opisuje polskie symbole narodowe	- wie, co łączy postacie historyczne przywołane w tekście hymnu - określa sytuację podmiotu lirycznego - wymienia okoliczności, w których wykonywany jest hymn państwowy - podaje wartości, które zostały przekazane w refrenie hymnu państwowego - podejmuje próby głosowej interpretacji recytowanego tekstu - opisuje precyzyjnie polskie symbole narodowe	analizuje i interpretuje tekst hymnu, posługując się swobodnie kontekstem historycznym

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Niezręcznie postąpili, błąd szybko naprawili”. Przysłówek i jego znaczenia	• podaje pojęcie <i>przysłówek</i> • wie, że większość przysłówków pochodzi od przymiotników • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z przysłówkami	• wie, na jakie pytania odpowiada przysówek • tworzy przysłówki od przymiotników • podaje reguły pisowni <i>nie</i> z przysłówkami	• rozpoznaje przysłówki wśród innych części mowy • odróżnia przysłówki pochodzące i nie pochodzące od przymiotników • stosuje reguły pisowni <i>nie</i> z przysłówkami	• określa funkcje przysłówka • używa odpowiednich przysłówków do objaśniania znaczeń frazeologizmów • zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące przysłówka i jego znaczenia
„Człowiek żyje tak długo, jak długo trwa pamięć o nim”. Czesław Janczarski, <i>Kamienna płyta</i> Helena Bechlerowa, <i>Święto Zmarłych</i>	• czyta z uwagą wiersze • podaje pojęcie <i>osoba mówiąca w wierszu</i> • przy wsparciu nauczyciela opisuje nagrobek pisarza, przedstawiony na ilustracji	• wskazuje w wierszu słowa związane ze świętem Wszystkich Świętych • objaśnia pojęcie <i>osoba mówiąca w wierszu</i> • wyszukuje informacje o zabytkowej nekropolii	• opisuje miejsce przywołane w wierszu • wypowiada się na temat osoby mówiącej w wierszu • objaśnia reguły dotyczące pisowni słowa cmentarz	• wypowiada się na temat treści wierszy, używając słów <i>pamięć, bohaterstwo</i> • analizuje różnicę w sposobie wypowiedzi podmiotu lirycznego w obu wierszach • ze zrozumieniem i we właściwym kontekście używa nazwy <i>nekropolia</i>	• w sposób dojrzały i przemyślany wypowiada się na temat wartości w przywołanych wierszach

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Nadszedł wieczór andrzejkowy. Kto na wróżby jest gotowy?” Pisownia wyrazów z ó	dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni ó w podanym zestawie ortogramów	podaje reguły pisowni ó	stara się stosować reguły pisowni ó w podanym zestawie ortogramów	poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ó w podanym zestawie ortogramów	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ó
„Skrzydłata kawaleria”. Kazimierz Szymeczko, <i>A to historia! Opowiadania z dziejów Polski</i> (fragment)	- określa temat opowiadania - podaje pojęcie <i>geneza</i> - opisuje sytuacje przedstawione na obrazach - podaje pojęcie <i>anegdota</i>	- wyszukuje wskazane informacje na mapie - ustala kolejność zdarzeń przywołanych w tekście - opisuje wygląd husarza, korzystając z różnych źródeł informacji - objaśnia znaczenie przydomka	- uzasadnia swoje zdanie, odwołując się do tekstu - objaśnia pojęcie <i>geneza</i> - opowiada o zdarzeniach, wchodząc w rolę fikcyjnej postaci - wyciąga wnioski na temat skutków zdarzeń - objaśnia treść anegdoty	- omawia miejsce i okoliczności zdarzeń na podstawie tekstu i mapy historycznej - podaje wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>geneza</i> - rozpoznaje emocje wyrażone za pomocą różnych form ekspresji malarskiej	analizuje i interpretuje tekst, odwołując się swobodnie do kontekstu historycznego i kulturowego

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Kuchenne szaleństwa babci Urszuli”. Pisownia wyrazów z <i>u</i>	dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów	podaje reguły pisowni <i>u</i>	stara się stosować reguły pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów	poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>u</i>
„Wielkie marzenia o małym psie”. Grzegorz Kasdepke, <i>Różga</i> (fragment)	- przedstawia krótko głównego bohatera opowiadania - wyjaśnia, co bohater musiał zrobić, aby dostać psa	- przedstawia innych bohaterów - opowiada o spacerach głównego bohatera - podaje pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i>	- pisze krótką informację o bohaterze w jego imieniu - zapisuje najważniejsze szczegóły dotyczące spacerów bohatera - objaśnia pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i>	- opisuje przeżycia bohatera związane z nietypowym prezentem, ocenia prezent - odwołuje się do przykładów z tekstu, objaśniając pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i>	przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi
„Ortograficzne upominki”. Pisownia wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i>	- wyszukuje wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie wyrazów - korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje wyrazy na mapie mentalnej utrwalającej reguły pisowni <i>ó</i> i <i>u</i>	zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ó</i> oraz <i>u</i>

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Radość świętowania”. Teofil Lenartowicz, <i>Mizerna cicha</i> (fragment)	• podaje pojęcie <i>kolęda</i> • czyta ze zrozumieniem informację o szopkach krakowskich • nazywa emocje związane z lekturą tekstu	• objaśnia termin <i>kolęda</i> w odniesieniu do tekstu Lenartowicza • ocenia funkcję ilustracji • opowiada o tradycjach i zwyczajach bożonarodzeniowych obchodzonych w rodzinie	• zestawia przeciwstawne określenia z tekstu kolędy • porównuje tekst literacki z innym tekstem kultury • komentuje informacje na temat wierzeń dotyczących nocy wigilijnej	• uzasadnia użycie przeciwstawnych określeń w tekście kolędy • wymienia dodatkowe elementy do wzbogacenia szopki • tworzy rozbudowane opowiadanie związane tematycznie z Bożym Narodzeniem	• tworzy opowieść – oryginalną pod względem treści, formy języka i stylu

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Gdy ze starym spotyka się Nowy Rok”. Ludwik Jerzy Kern, <i>Bajka o Starym i Nowym Roku</i>	- wymienia sukces odniesiony w mijającym roku - wymienia bohaterów wiersza - podaje pojęcie <i>przysłowie</i> - czyta informacje na temat pisowni świąt, dni świątecznych, obrzędów, zabaw i zwyczajów - zapisuje poprawnie jednym sposobem datę dzienną	- opowiada o sukcesie odniesionym w odchodzącym roku - przedstawia okoliczności spotkania Starego i Nowego Roku z wiersza - objaśnia pojęcie <i>przysłowie</i>, odwołuje się do jednego wybranego przykładu - zapisuje poprawnie nazwy świąt, zwyczajów i zabawy - zapisuje poprawnie dwoma sposobami datę dzienną	- opowiada o sposobach świętowania przyścia Nowego Roku - opisuje bohaterów wiersza - analizuje treść przysłów - zapisuje nazwy podanych świąt, zwyczajów i zabaw, dopasowuje do nich daty - zapisuje poprawnie różne daty trzema sposobami	- podsumowuje mijający rok, analizując osiągnięcia i nabyte doświadczenia - konstruuje pytania kierowane do bohaterów wiersza - podaje przykłady kilku przysłów - omawia różnice w sposobach zapisu dat	tworzy logiczną wypowiedź ustną o charakterze podsumowującym, dbając o poprawność językową, odpowiednią kompozycję i bogate słownictwo
„Niech spełnią się życzenia”. <i>Życzenia – rady dla piszących</i>	- czyta informacje o historii kartki pocztowej - czyta rady dla piszących życzenia - przy wsparciu nauczyciela pisze treść życzeń	- wypowiada się na temat preferowanego sposobu składania życzeń - pisze życzenia, korzystając z rad dla piszących życzenia	- proponuje nazwy dla e-kartek - projektuje kartkę noworoczną wraz z życzeniami	- tłumaczy tekst życzeń na język ogólnopolski - zapisuje bezbłędnie życzenia na zaprojektowanej samodzielnie kartce noworocznej	pisze bezbłędne językowo oraz formalnie życzenia – oryginalne pod względem treści i stylu

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Rozdział III Marzenia zwykłe i niezwykłe					
„Podjąć wyzwanie”. Wilhelm Grimm, Jacob Grimm, <i>Królowa pszczoł</i> (fragment)	• opowiada o emocjach towarzyszących lekturze baśni • czyta uważnie notkę biograficzną o braciach Grimm, • wymienia bohaterów zdarzeń • podaje pojęcie <i>wydarzenie fantastyczne</i> • podaje pojęcie <i>postać fantastyczna</i>	• podaje tytuły kilku baśni braci Grimm • określa powody podróży starszych braci oraz Głuptaska • objaśnia pojęcie <i>wydarzenie fantastyczne</i> • objaśnia pojęcie <i>postać fantastyczna</i>	• podaje kilka faktów z życia braci Grimm • ocenia zachowanie braci oraz Głuptaska w drodze do zamku • wskazuje przykłady postaci i zdarzeń fantastycznych w utworze • określa, na czym polega szczęśliwe zakończenie baśni	• opowiada o życiu i twórczość braci Grimm • wymienia cechy bohatera • podaje przykłady postaci i wydarzeń fantastycznych w innych utworach literackich • podaje przykłady postaci fantastycznych z poznanych utworów literackich	• formułuje ocenę moralną bohatera, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Do szczęścia trzeba niewiele...”, gdy się zgubi pantofelek” Charles Perrault, <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	• prezentuje bohaterów baśni • wymienia wyrazy przeciwstawne do słów <i>dobro, skromność, pracowitość</i> • nazywa emocje przeżywane przez bohaterkę • wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni • rozpoznaje baśniowe rekwizyty	• opowiada o życiu bohaterki • podaje pojęcie <i>kontrast</i> • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio na temat przyczyn zdarzenia • objaśnia pojęcie <i>przesłanie</i> w odniesieniu do baśni o Kopciuszku • opowiada o zdarzeniach związanych z obecnością baśniowych rekwizytów	• opisuje i ocenia zachowanie członków rodziny wobec tytułowej bohaterki • objaśnia pojęcie <i>kontrast</i> • tworzy wypowiedź w formie zaproszenia • charakteryzuje bohaterkę, używając właściwego związku wyrazowego • szczegółowo analizuje informacje umieszczone na plakatach teatralnych	• zestawia cechy bohaterek, ukazując przeciwieństwa ich charakterów i zachowania • używa słowa <i>kontrast</i>, omawiając wygląd postaci z widowiska baletowego • stosuje różne formy ekspresji wygłaszając mowę, w imieniu baśniowej postaci • formułuje na podstawie wierszowanych morałów przesłanie baśni • wyraża opinię, uzasadniając swoje stanowisko	• wykorzystuje w interpretacji tekstu elementy wiedzy o kulturze • tworzy oryginalną pod względem treści, u współczesną wersję baśni
„O bohaterach przy harcerskim ognisku”. Pisownia wyrazów z <i>h</i>	• dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów	• podaje reguły pisowni <i>h</i>	• stara się stosować reguły pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów	• poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i>

Temat lekcji, Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Baśniowy przepis na supermana”. Kazimierz Władysław Wójcicki, <i>O Waligórze i Wyrwidębie</i>	- wymienia imiona głównych bohaterów, wyjaśnia, dlaczego tak zostali nazwani - wyjaśnia pochodzenie magicznych rekwizytów - cytuje ogłoszenie króla o nagrodzie za zabicie smoka - wymienia dowolny motyw powtarzający się w różnych baśniach	- prezentuje bohaterów, omawia ich pochodzenie i źródło niezwykłej siły - cytuje fragment prezentujący właściwości magicznych trzewiczków - podaje kilka określeń smoka - wymienia <i>zdarzenie, postać, przedmiot</i> jako powtarzające się elementy świata przedstawionego w różnych utworach	- wymienia innych siłaczy – bohaterów literackich i filmowych - wyjaśnia, w jaki sposób bracia wykorzystali moc trzewiczków - opowiada o walce braci ze smakiem - podaje pojęcie <i>motyw wędrowny</i>, podaje przykład motywu wędrownego	- opowiada o wyczynach wybranego bohatera filmowego - wymienia inny magiczny rekwizyt baśniowy - wymyśla sposób pokonania komputerowego smoka - objaśnia na przykładach pojęcie <i>motyw wędrowny</i> - projektuje grę planszową nawiązującą do świata przedstawionego utworu	twórczo wykorzystuje w swoich pracach i projektach różne konteksty kulturowe dotyczące baśniowych zdarzeń, miejsc i bohaterów
„Strach ma wielkie oczy”. Pisownia wyrazów z <i>ch</i>	dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów	podaje reguły pisowni <i>ch</i>	stara się stosować reguły pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów	poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i>

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Chciwemu i pół świata mało” Aleksander Puszkina, <i>Bajka o rybaku i rybce</i>	• czyta uważnie i analizuje tekst baśni oraz informacje z przypisów • opisuje i ocenia zachowanie rybaka oraz jego żony • podaje pojęcie <i>obrazowanie fantastyczne</i> • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • czyta wypowiedzi bohaterów	• tworzy plan odtwórczy tekstu • określa motywy postępowania żony rybaka • objaśnia pojęcie <i>obrazowanie fantastyczne</i> • wyszukuje właściwe fragmenty tekstu • analizuje wypowiedzi bohaterów pod kątem złamania zasad etykiety językowej	• wykorzystuje wiedzę na temat fikcji literackiej w analizie świata przedstawionego utworu • objaśnia treść przysłówia w kontekście omawianej historii • formułuje przesłanie baśni • odczytuje tekst poprzez przekład intersemiotyczny • formułuje wniosek na temat szacunku dla odbiorcy wyrażanego poprzez formę językową	• objaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wyraża przemyślany sąd o żonie rybaka i jej postępowaniu • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat cech baśni w analizie tekstu • interpretuje przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego utworu • formułuje przemyślane rady na temat kultury wypowiedzi	• wyraża refleksję na temat wartości materialnych i niematerialnych w kontekście omawianej historii
„Proszę o ciszę! Baśń się tworzy”. Grzegorz Ptak, <i>Oto moja baśń – cykl obrazów</i>	• wypowiada się na temat serii obrazów • porządkuje obrazy w ustalonej przez siebie kolejności • wymienia kilka cech baśni	• nadaje postaciom na obrazach imiona • tytułuje każdy obraz • wymienia większość cech baśni	• wybiera postaci kontrastowe • układa plan opowieści na podstawie obrazów • objaśnia cechy baśni	• przypisuje nadzwyczajne umiejętności postaci fantastycznej • zapisuje plan opowieści w jednolitej formie • wykorzystuje wiedzę o cechach baśni w pracy redakcyjnej inspirowanej obrazami	• tworzy oryginalną pod względem treści i stylu baśń inspirowaną serią obrazów

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji, Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Czy to bajka, czy nie bajka? Myślcie sobie, jak tam chcecie...”. O różnych wypowiedzeniach i intencjach mówiącego	• podaje pojęcie <i>wypowiedzenie</i> • rozpoznaje wybrane intencje wypowiedzi	• objaśnia pojęcie <i>wypowiedzenie</i> • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące w zależności od celu wypowiedzi	• wskazuje, czym charakteryzuje się wypowiedzenie • tworzy wypowiedzenia pytające dotyczące najważniejszych treści tekstu	• omawia cechy charakterystyczne wypowiedzenia, odwołując się do przykładów • stosuje różne typy wypowiedzeń w funkcji impresywnej	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń w celu precyzyjnego wyrażania intencji wypowiedzi
„Gorące serca dwa”. Hans Christian Andersen, <i>Dzielny ołowiany żołnierz</i>	• czyta uważnie notatkę biograficzną o Hansie Christianie Andersenie • podaje pojęcie <i>uosobienie</i> • opowiada o ulubionej baśni	• podaje szczegóły dotyczące wyglądu bohaterów • objaśnia pojęcie <i>uosobienie</i> • wymienia postać, która stanęła na drodze żołnierza i tancerki • przedstawia w formie pantomimy scenę z ulubionej baśni Hansa Christiana Andersena	• prezentuje w krótkiej wypowiedzi życie i twórczość Hansa Christiana Andersena • podaje przykłady uosobienia z tekstu • określa motywy działania diabełka, opowiada o kolejnych zdarzeniach oddalających od siebie dwoje bohaterów • pisze opowiadanie z udziałem postaci z baśni Andersena	• wymienia wszystkie postacie z utworu mające ludzkie właściwości • używa pojęcia <i>uosobienie</i> w wypowiedzi dotyczącej bohaterów baśni • wyjaśnia znaczenie powiedzenia: <i>miłość aż po grób</i>, wskazuje znak tej miłości w baśni • pisze poprawnie językowo, kompozycyjnie i ortograficznie opowiadanie z udziałem baśniowych bohaterów	• na podstawie analizy dzieła formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące natury świata i człowieka • twórczo wykorzystuje w swoich tekstach informacje wyszukane w sieci

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Koniec i kropka – rzekło zdanie”. Znaki interpunkcyjne	• stosuje kropkę na końcu wypowiedzi oznajmujących • stosuje znak zapytania na końcu wypowiedzi pytających	• stosuje kropkę na końcu wypowiedzi rozkazujących • podaje pojęcie <i>wypowiedzenie wykrzyknikowe</i>	• stosuje poprawnie wykrzyknik na końcu wypowiedzi oznajmujących, pytających i rozkazujących dla wyrażenia emocji	• stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzi	• twórczo wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzi
„Ach, co to będzie za ball Księżę rozsyła zaproszenia”. Zaproszenie – rady dla piszących	• wskazuje nadawcę i odbiorcę zaproszenia • czyta teksty zaproszeń wysłanych przez różnych baśniowych bohaterów • czyta rady dla piszących zaproszenie zamieszczone w podręczniku • przy wsparciu nauczyciela pisze jedno zaproszenie	• określa okazję z jakiej wysłano zaproszenie • rozpoznaje baśniowych bohaterów w jednym z zaproszeń • pisze zaproszenie, korzystając z rad dla piszących zaproszenie	• używa w poprawnym kontekście różnych wyrazów i związków wyrazowych związanych ze słowem <i>zapraszać</i> • ocenia kompletność informacji w zaproszeniu • projektuje kartę zaproszenia, zapisuje tekst zaproszenia	• odróżnia oficjalny i nieoficjalny charakter zaproszenia • zapisuje bezbłędnie tekst zaproszenia na zaprojektowanej samodzielnie karcie	• pisze bezbłędne językowo oraz formalnie zaproszenie – oryginalne pod względem treści i stylu

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Kto hałasuje w teatralnych garderobach?”. Pisownia wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	- wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie wyrazów - korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje wyrazy na mapie mentalnej utrwalającej reguły pisowni <i>h</i> i <i>ch</i>	zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i> oraz <i>ch</i>
„Groch z kapustą, czyli baśń na wesoło”. Bohdan Butenko, <i>Jaś i Małgosia</i> (fragment)	- wymienia najważniejsze postacie z opowiadania - opowiada o przygodzie Jasia i Małgosi z utworu Bohdana Butenki - wyraża opinię na temat opowieści o Jasiu i Małgosi	- wymienia wszystkich bohaterów opowiadania - wskazuje fragmenty opowiadania zgodne z powszechnie znaną wersją baśni - uzasadnia swój punkt widzenia na temat opowiadania	- przyporządkowuje bohaterów opowiadania do różnych baśni, z których oni pochodzą - wyjaśnia, na czym polegają zmiany wprowadzone przez autora do treści baśni o Jasiu i Małgosi - wymienia elementy zabawne w opowiadaniu	- porównuje postacie z opowiadania z ich literackimi pierwowzorami - analizuje fragmenty, w których narrator wypowiada się na temat tworzenia baśni - tworzy dalszy ciąg opowiadania utrzymany w konwencji gry literackiej	- wyraża własny punkt widzenia na temat tekstu literackiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska - tworzy oryginalne pod względem formy i treści opowiadanie utrzymane w konwencji gry literackiej

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEN				
„W pałacowych komnatach...”. Zdania i równoważniki zdań	• podaje pojęcie <i>zdanie</i> • podaje pojęcie <i>wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika</i> • tworzy zdania według wzoru	• objaśnia pojęcie <i>zdanie</i> • objaśnia pojęcie <i>wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika</i> • podaje pojęcie <i>równoważnik zdania</i> • tworzy wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika według wzoru	• rozpoznaje w tekście zdania i wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika • objaśnia pojęcie <i>równoważnik zdania</i> • przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika na zdania i odwrotnie	• rozpoznaje w tekście równoważnik zdania • stosuje wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie planu opowieści	• świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdania i jego równoważnika w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
Mówisz i masz – magia czerwonego krzesła”. Andrzej Maleszka, <i>Magiczne drzewo</i> (fragment)	• wymienia bohaterów zdarzeń • opowiada o jednym życzeniu spełnionym przez czerwone krzesło • przypomina kilka cech baśni	• określa czas i miejsce zdarzeń • wymienia wszystkie życzenia spełnione przez czerwone krzesło • wymienia cechę baśni, którą można znaleźć w tekście	• sporządza plan wydarzeń • wymienia wszystkie cechy baśni występujące w tekście Andrzeja Maleszki	• określa przyczyny i skutki zdarzeń • uzasadnia, że wydarzenia fantastyczne rozgrywają się współcześnie	• tworzy poprawny językowo, oryginalny pod względem treści i stylu opis przedmiotu

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Zgubiłem, kupię, zamienię... Napisz zatem ogłoszenie!”. Ogłoszenie – rady dla piszących	• czyta z uwagą ogłoszenia • rozpoznaje baśniowe rekwizyty na zdjęciach • czyta rady dla piszących ogłoszenie • przy wsparciu nauczyciela pisze ogłoszenie	• określa baśniowe rekwizyty odpowiednimi przymiotnikami • tworzy ogłoszenie, korzystając z rad dla piszących ogłoszenie	• przyporządkowuje rekwizyty do właściwych baśni • formułuje pytania dotyczące treści ogłoszeń	• ocenia kompletność informacji w ogłoszeniach • pisze ogłoszenie charakteryzujące się zwięzłością i poprawnością formy	• formułuje twórcze uwagi i przemyślane wskazówki ułatwiające innym uczniom pracę redakcyjną
Ważny jestem niesłychanie...”. Podmiot i orzeczenie – związek główny w zdaniu	• podaje pojęcie <i>orzeczenie</i> • podaje pojęcie <i>podmiot</i> • posługuje się terminami <i>podmiot, orzeczenie</i>	• objaśnia pojęcie <i>orzeczenie</i> • objaśnia pojęcie <i>podmiot</i>	• rozpoznaje w zdaniu orzeczenie • rozpoznaje w zdaniu podmiot • wyodrębnia związek główny w zdaniu	• tworzy poprawne związki główne w swoich wypowiedziach • tworzy wypowiedzenia, w których informację o podmiocie przekazuje forma orzeczenia	• twórczo wykorzystuje wiedzę na temat orzeczenia i podmiotu oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniu • funkcjonalnie stosuje synonimiczne rzeczowniki w funkcji podmiotu

Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Bale, maskarady i inne karnawałowe niezwykłości”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> w podanym zestawie ortogramów	• podaje reguły pisowni <i>nie</i> z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem	• stara się stosować reguły pisowni <i>nie</i> z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem w podanym zestawie ortogramów	• poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i> w podanym zestawie ortogramów	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i>
„Zasięgnąć języka...”. Zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte	• podaje pojęcie <i>zdanie pojedyncze nierozwinięte</i> • podaje pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte</i> • wie, że zdanie pojedyncze zawiera jedno orzeczenie	• objaśnia pojęcie <i>zdanie pojedyncze nierozwinięte</i> • podaje pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte</i> • objaśnia budowę zdania pojedynczego • rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia	• rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i zdanie pojedyncze nierozwinięte • formułuje pytania, na które odpowiadają określenia	• tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i zdanie pojedyncze nierozwinięte • odróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte • świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia treści wypowiedzenia	• świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych w dłuższych wypowiedziach ustnych i pisemnych

Temat lekcji; Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)

• „Między smutkiem i radością... tza się kręci w oku”. Pisownia wyrazów z q i ę	• dostrzeżać trudności ortograficzne w zakresie pisowni q i ę w podanym zestawie ortogramów	• poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni q i ę w podanym zestawie ortogramów	• stara się stosować reguły pisowni q i ę w podanym zestawie ortogramów	• podaje wybrane reguły pisowni q oraz ę	• opowiada o zdarzeniu z wiersza • używa ze zrozumieniem w wierszu • określa podmiot liryczny wiersza • analizuje zmiany uczuć bohatera wiersza • proponuje sposób recytacji wiersza oddający nastrój i emocje	• wygłasza tekst, dokonuje jego interpretacji (głosowej)	• „Rozumieć się bez słów”. O mowie niewerbalnej • podaje pojęcie <i>mowa niewerbalna</i> • reaguje na pozawerbalne środki porozumiewania się • podaje nazwy różnych uczuć • objaśnia pojęcie <i>mowa niewerbalna</i> • rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy • rozpoznaje natężenie emocji • wskazuje przykłady mowy niewerbalnej na podstawie tekstu • rozpoznaje emocje wyrażane gestami • stosuje ze zrozumieniem wyraz <i>ekspresja</i>	• tworzy wypowiedzi ustne, w których swobodnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu
--	--	--	--	---	---	---	--	--

Autor: Ewa Horwath, Anita Ziegler

Wymagania					Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku
podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	UCZEN	

„! tylko... wysp tych nie ma. W poszukiwaniu epitetów”. Małgorzata Strzałkowska, <i>Kosze pełne snów</i>	• podaje pojęcie <i>epitet</i> • opowiada o snach z wiersza	• objaśnia pojęcie <i>epitet</i>	• wskazuje epitety w wierszu • zestawia epitety o podobnych znaczeniach i przeciwstawne	• wskazuje na przykładach różnice między określeniami informującymi i oceniającymi • wyszukuje epitety nieprecyzyjne i podejmuje próbę wyjaśnienia zasadności ich użycia w wierszu	• tworzy porównania używa we właściwym kontekście związku wyrazowego <i>chodzić z głową w chmurach</i>	„Chodzić z głową w chmurach. Porównanie”, Józef Ratajczak, <i>Obłoki</i>	• podaje pojęcie <i>porównanie</i> • wymienia elementy krajobrazu ukazanego w wierszu • podaje różne wyrazy łączące człon porównania	• objaśnia pojęcie <i>porównanie</i> • wymienia, do czego zostały porównane obłoki • objaśnia znaczenie porównań, używa ich w zdaniu	• objaśnia pojęcie <i>metafora (przenośnia)</i>	• wskazuje przenośnie w wierszach • wyjaśnia znaczenie kilku metafor używanych w życiu codziennym	• objaśnia znaczenie metafor w wierszu • opowiada o ulubionej pogodzie, używając metafor	• analizuje tekst na poziomie metaforycznym

Autorzki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku
ponadprogramowe (ocena: celujący)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	rozszerzone (ocena: dobry)	podstawowe (ocena: dostateczny)	konieczne (ocena: dopuszczający)	

„Niecodziennie i świętecznie...”. O związkach wyrazowych w zdaniu	• podaje pojęcie <i>związek wyrazowy</i> i pojęcie <i>związek główny</i> • wyodrębnia <i>związek główny</i> w zdaniu	• objaśnia pojęcie <i>związek wyrazowy</i> i pojęcie <i>związek główny</i> • tworzy poprawne <i>związki wyrazowe</i> w swoich wypowiedziach • wyodrębnia <i>związki</i> poboczne w zdaniu	• wyszukuje <i>związki wyrazowe</i> w zdaniu • objaśnia, na jakie] podstawie wyrazy łączą się w <i>związki wyrazowe</i> • wyodrębnia logiczne <i>związki wyrazów</i> w zdaniu • przedstawia na wykresie <i>związki</i> między wyrazami!	• interpretuje tekst poprzez przeład intersymiotyczny • rozpoznaje w tekście epiety, porównania, ożywienia, uosobienia, przenośnie i określa ich funkcje	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach języka poetyckiego oraz języka w działaniach inspirowanych treścią wiersza
„Co wiatrom w duszy gra...”. Julian Tuwim, Dwa wiatry	• określa temat wiersza • rozpoznaje w tekście wybrane środki poetyckie	• opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu • określa funkcję wybranych środków poetyckich w wierszu	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych środkach poetyckich i ich funkcjach podczas analizy wiersza i tworzenia wypowiedzi inspirowanych tekstem	• tworzo wykorzystuje wiedzę o cechach języka poetyckiego oraz języka w działaniach inspirowanych treścią wiersza	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach języka poetyckiego oraz języka w działaniach inspirowanych treścią wiersza

Wymagania					Temat lekcji. Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	

"W raju łakomczuchów. Opis miejsca". Opis miejsca – rady dla piszących Roald Dahl, <i>Charlie i fabryka czekolady</i> (fragment)	• podaje kompozycję opisu miejsca • przy wsparciu nauczyciela tworzy prosty opis miejsca	• używa ze świadomością celu określeń opisujących elementy wyposażenia miejsca • tworzy prosty opis miejsca, korzystając z rad dla opisujących miejsce	• analizuje rozwój zdarzeń w tekście • używa poprawnie słowa <i>plotka</i> w wybranych związkach wyrazowych do opisu zdarzeń z wiersza	• określa funkcję uosiobienia zastosowanego w tekście • objaśnia znaczenia powiedzeń dotyczących plotki w kontekście sytuacji wiersza	• określa motyw działania bohaterów wiersza • wyraża swoje zdanie na temat negatywnych zachowań właściwych, używając właściwych argumentów na poparcie stanowiska	• tworzy opowieść inspirowaną tekstem – oryginalną pod względem treści, formy języka i stylu
"Od słowa do słowa i plotka gotowa". Jan Brzechwa, <i>Ptasie plotki</i>	• nazywa wrażenia i emocje, jakie wzbudza w nim czytany tekst • podaje znaczenie słowa <i>plotka</i> • rozumie, że plotkowanie jest zachowaniem postęreganym negatywnie	• określa ze świadomością celu określeń opisujących elementy wyposażenia miejsca • tworzy prosty opis miejsca, korzystając z rad dla opisujących miejsce	• analizuje rozwój zdarzeń w tekście • używa poprawnie słowa <i>plotka</i> w wybranych związkach wyrazowych do opisu zdarzeń z wiersza	• określa funkcję uosiobienia zastosowanego w tekście • objaśnia znaczenia powiedzeń dotyczących plotki w kontekście sytuacji wiersza	• określa motyw działania bohaterów wiersza • wyraża swoje zdanie na temat negatywnych zachowań właściwych, używając właściwych argumentów na poparcie stanowiska	• tworzy opowieść inspirowaną tekstem – oryginalną pod względem treści, formy języka i stylu

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Temat lekcji, lektura i inne teksty nauka o języku
ponadprogramowe (ocena: celujący)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	rozszerzone (ocena: dobry)	podstawowe (ocena: dostateczny)	konieczne (ocena: dopuszczający)	
Rozdział V Historie nie z tej ziemi					

• tworzy bezbłędne i urozmaicone pod względem graficznym formy notatek	• projektuje tabelę do zapisu informacji o bibliobusach • zapisuje poprawną językowo notatkę o różnicach między książką tradycyjną i cyfrową	• zapisuje informacje dotyczące bibliobusów w tabeli • zapisuje notatkę o książce cyfrowej, korzystając z rad dla piszących notatkę	• podaje dzieje książki, wymienia formy książek rękopiśmiennych, drukowanych i nowoczesnych • tworzy notatkę na temat książki, korzystając z rad dla piszących notatkę	• czyta informacje na temat akcji „Cała Polska czyta dzieciom” • czyta rady dla piszących notatkę • przy wsparciu nauczyciela tworzy prostą notatkę na temat książki	• „O książkach, czytaniu i niezwykłych bibliotekach”. Notatka – Jacek Cygan, <i>Cała Polska czyta dzieciom</i> (fragment)
• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą	• poprawnie zapisuje wyrazy wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów	• stara się stosować reguły pisowni wyrazów wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów	• podaje wybrane reguły pisowni wyrazów wielką i małą literą	• dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni wyrazów wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów • korzysta ze słownika ortograficznego	• „Festiwałe i parady, czyli lato pod znakiem kultury”. Pisownia wyrazów wielką i małą literą

Wymagania					Temat lekcji, Lektura i inne teksty, kultury, nauki o języku
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	

„Opowieść wam, jak zaginęli...”. Małgorzata Strękowska-Zaremba, <i>Detektyw Kefirek</i> (fragment) – rady dla rozmawiających przez telefon	• opowiada krótko o wybranym zdarzeniu z fragmentu powieści • czyta rady dla rozmawiających przez telefon	• przedstawia zdarzenia w kolejności chronologicznej • prowadzi rozmowę telefoniczną, korzystając z rad	• ocenia prawdopodobieństwo zdarzeń, uzasadnia swoje zdanie • prowadzi rozmowę telefoniczną, używa odpowiednich zwrotów	• wymyśla znaki oznaczające drogę na planie pieczary • podaje wyrazy nazywające różne emocje chłopców • stosuje zasady interpunkcji w wiadomościach SMS	• określa cel wyprawy • opowiada o przeżyciach bohaterów • czyta rady dla wysyłających SMS-y • wie, że wiadomości SMS muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym	„Ciepło, ciepło, gorąco... skarbi”. Mark Twain, <i>Przygody Tomka Sawyera</i> (fragment) – rady dla wysyłających SMS-y

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Temat lekcji, Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	
UCZEN					

„Tajemnice indiańskich ścieżek”. Alfred Szklarski, <i>Tomek na wojennej ścieżce</i> (fragment)	• wyszukuje w tekście informacje na temat okoliczności walki między bohaterami • zapisuje plan zdarzeń utworu • opisuje na podstawie tekstu wygląd konia Indianina • podaje indiańskie imię Stanisława Supłatowicza	• cytuje informacje na temat okoliczności walki • zwraca uwagę na jednołitość językową w zapisie planu zdarzeń • czyta informacje na temat Indian • wymienia kilka imion znaczących	• opisuje przebieg walki • sporządza notatkę na temat zdarzeń • w dowolnej formie wypowiada się na temat zwycięstw Indian • wymyśla imiona znaczące dla osób o podanych cechach	• ocenia zachowanie bohaterów • wprowadza dodatkowe elementy graficzne • wzboğacając notatkę uzasadnia tezę, że Tomek znał obyczaje Indian • wymyśla imiona znaczące dla osób z najbliższego otoczenia	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz, ż, ó, u, h, ch
„Płecak pełen przygód”. Powtórzenie pisowni wyrazów z rz, ż, ó, u, h, ch	• wyszukuje wyrazy z rz, ż, ó, u, h, ch w podanym zestawie wyrazów • korzysta ze słownika ortograficznego	• stara się stosować reguły ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z rz, ż, ó, u, h, ch w podanym zestawie ortogramów	• zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz, ż, ó, u, h, ch w podanym zestawie ortogramów	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz, ż, ó, u, h, ch w podanym zestawie ortogramów	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz, ż, ó, u, h, ch

Temat lekcji, Lektura i inne teksty nauka o języku kultury,	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)

• przy wsparciu nauczyciela odczytuje szyfr • podaje pojęcie <i>piktogram</i> • wie, co oznaczają proste piktogramy	• samodzielnie odczytuje szyfr • objaśnia pojęcie <i>piktogram</i> • odczytuje wybrane piktogramy	• odczytuje zapis alfabetem Morse'a • wymienia różne rodzaje piktogramów	• odczytuje drogę na mapie za pomocą znaków legendy • zapisuje rady na podstawie piktogramów • projektuje mapę	• tworzo wykorzystuje wiedzę na temat znaków i piktogramów w swoich pracach i projektach
---	---	---	--	--

• „Poszukiwacze skarbów wysyłają podzrowienia”. <i>nadawca, odbiorca</i> • czyta rady dla piszących podzrowienia • przy wsparciu nauczyciela pisze podzrowienia, zapisuje poprawnie adres	• używa ze zrozumieniem terminów <i>nadawca, odbiorca</i> • pisze podzrowienia, korzystając z rad dla piszących podzrowienia, stosuje zwroty grzecznościowe	• określa na podstawie treści podzrowień odbiorców pocztówek • uwzględnia w zapisie podzrowień wszystkie elementy kompozycyjne	• przytacza wyrazy i sformułowania pozwalające ustalić odbiorców podzrowień • pisze rozwinięte treściowo i poprawne językowo oraz ortograficznie podzrowienia	• pisze bezbłędne językowo podzrowienia – oryginalne pod względem treści i stylu
---	--	---	--	--

• Film stary jak świat”. Witold Bobiński, <i>Idę do kina</i> (fragment)	• wyszukuje potrzebne informacje w tekście • wymienia kilka planów filmowych	• cytuje informacje z tekstu • podaje pojęcia <i>kadr</i> oraz <i>plan filmowy</i>	• pisze notatkę na temat historii kina • omawia pojęcia <i>kadr</i> oraz <i>plan filmowy</i> • omawia sposób filmowania w poszczególnych planach filmowych	• prezentuje w ciekawej formie graficznej notatkę na temat historii kina • określa i uzasadnia właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych	• tworzo wykorzystuje w swojej pracy informacje na temat tworzywa i wybranych środków wyrazowych sztuki filmowej
---	---	---	--	---	--

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Temat lekcji: Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	

• „Bliskie spotkanie trzeciego stopnia... z wyrazami”. • O synonimach	• podaje pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> • zestawia ze sobą wyrazy o podobnym znaczeniu • dobiera właściwe wyrazy bliskoznaczne	• omawia pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> • zastępuje powtarzające się wyrazy synonimami • wskazuje synonimy	• omawia wrażenia odbiorcze związane z lekturą wiersza • objaśnia na przykładach pojęcie <i>gatunek filmowy</i> • wyjaśnia, co wyróżnia film animowany spośród innych gatunków filmowych	• przytacza epitet i przenośnie tworzące nastroj w wierszu	• przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formuluje przemyślane, twórcze uwagi
• „Bliskie spotkanie trzeciego stopnia... z wyrazami”. • O synonimach	• podaje pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> • zestawia ze sobą wyrazy o podobnym znaczeniu • dobiera właściwe wyrazy bliskoznaczne	• omawia wrażenia odbiorcze związane z lekturą wiersza • objaśnia na przykładach pojęcie <i>gatunek filmowy</i> • wyjaśnia, co wyróżnia film animowany spośród innych gatunków filmowych	• opowiada o swojej wizycie w kinie • wymienia kilka gatunków filmowych • wymienia ulubione filmy	• opowiada o swojej wizycie w kinie • wymienia kilka gatunków filmowych • przedstawia tematykę ulubionych filmów • dopasowuje gatunki filmowe do ich opisów • tworzy zbiór zasad dotyczących zachowania w kinie	• „W małym kinie nikt już nie gra dzisiaj na pianinie...”. Konstanty Ildelfons Gątczyński, <i>Mate kina</i> (fragment)

KRYTERIA OGÓLNE

Sprawności	Wymagania			
	Konieczne (ocena: dopuszczający)	Podstawowe (ocena: dostateczny)	Rozszerzone (ocena: dobry)	Uczeń (ocena: bardzo dobry)

I. Kształcenie literackie i kulturowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe	• wypowiada się na temat świata przedstawionego	• omawia wybrane elementy świata przedstawionego	• porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata podczas analizy utworów
	• dostrzega obrazy utworu	• przedstawionego utworu	• analizuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	• podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych
	• poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej	• wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	• wypowiada się na temat obrazów poetyckich w utworach	• dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych
	• podaje pojęcie fikcja literacka	• odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości	• odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości	• stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Sprawności
ponadprogramowe (ocena: celujący)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	rozszerzone (ocena: dobry)	podstawowe (ocena: dostateczny)	konieczne (ocena: dopuszczający)	
UCZEN					

• semantyczną utworów poetyckich • w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, • uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny i kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności • w sytuacjach problemowych odbioru tekstów kultury wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów	• funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji	• objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach	• wskazuje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, w tym uosobienia (w tym uosobienia i ożywienia)	• nadaje tytuły wybranym częściom utworu	• rozpoznaje wiersz, zwrotek i refren, wskazuje rymy w wierszu	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność
	• funkcjonalnie stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń	• analizuje przebieg zdarzeń i podaje ich wzajemną zależność	• omawia wydarzenia fabuły	• rozpoznaje wers, zwrotek i refren, rymy jako elementy rymizujące	• omawia wydarzenia fabuły	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność
	• używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz ciągły</i>, <i>stroficzny</i>, <i>rymowy</i>, <i>bezymowy</i> podczas analizy wiersza	• określa wers, zwrotek, refren, rymy jako elementy rymizujące	• odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów	• wskazuje i omawia tytuł w utworu	• rozpoznaje wers, zwrotek i refren, wskazuje rymy w wierszu	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność
	• analizuje wpływ tytułu na odbiór tekstu	• dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu	• nadaje tytuły wybranym częściom utworu	• wskazuje i omawia tytuł w utworu	• rozpoznaje wers, zwrotek i refren, wskazuje rymy w wierszu	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność
	• analizuje wpływ tytułu na odbiór tekstu	• dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu	• nadaje tytuły wybranym częściom utworu	• wskazuje i omawia tytuł w utworu	• rozpoznaje wers, zwrotek i refren, wskazuje rymy w wierszu	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność
	• analizuje wpływ tytułu na odbiór tekstu	• dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu	• nadaje tytuły wybranym częściom utworu	• wskazuje i omawia tytuł w utworu	• rozpoznaje wers, zwrotek i refren, wskazuje rymy w wierszu	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność

Wymagania					Sprawności
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	
UCZEN					

• podaje pojęcia <i>bohater</i> <i>iliczny, narrator,</i> <i>bohater</i>	• omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu ilicznego			• podaje pojęcia <i>bohater</i> <i>iliczny, narrator,</i> <i>bohater</i>	• podaje pojęcia <i>bohater</i> <i>iliczny, narrator,</i> <i>bohater</i>
• podaje pojęcia <i>dialog,</i> wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu	• objaśnia pojęcie <i>dialog</i>	• porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora	• omawia sposób zapisu dialogu w tekście	• omawia motyw działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu	• dostreżega różne formy narracji w tekście
• podaje pojęcia <i>narrator, narracja</i>	• odróżnia autora od narratora	• objaśnia funkcję narracji w tekście	• prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego	• wskazuje w tekście bohatera głównego	• określa tematykę utworu
• nazywa swoje reakcje czytelnicze	• omawia tematykę utworu	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	• opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	• omawia problematykę utworu

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegien

Autor: Ewa Horwath, Anita Ziegler

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	• objaśnia dosłowne znaczenia w tekstach • określa doświadczenia bohaterów literackich • przedstawia własne rozumienie utworu • wykorzystuje doświadczenia własne w interpretacji tekstów	• odróżnia znaczenia dosłowne od prostych znaczeń przenośnych • wykorzystuje podczas omawiania sytuacji bohaterów doświadczenia własne • uzasadnia swoje rozumienie utworu • przedstawia własne rozumienie utworu	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach • komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków • funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury		

Wymagania					Sprawności
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	
UCZEN					

- wypowiada się na temat postaci i zdarzeń - wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohaterów oraz aspekty sytuacji	- wskazuje wartości ważne dla bohaterów i literackich - rozpoznaje tekst informacyjny	- zestawia wartości i ich przeciwieństwa utworach na zasadzie kontrastu - odróżnia tekst literacki od informacyjnego	- odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury - określa funkcje tekstu i literackiego i informacyjnego	- odczytuje treści i posrednio - analizuje i interpretuje główną myśl tekstu	- podaje pojęcie tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit - określa temat tekstu - wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost - określa wniosek z tekstu - wyodrębnia w tekście części kompozycyjne - określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia - omawia relacje między częściami wypowiedzi
--	--	---	--	---	---

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Wymagania					Sprawności
UCZEN					
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	
• wydobywa z tekstu wskazane informacje	• porządkuje informacje z tekstu	• odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru	• charakteryzuje komiks jako tekst kultury	• rozpoznaje czytany utwór jako komiks
• rozpoznaje dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego	• wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	• objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych	• rozpoznaje różne teksty kultury	• odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego

Sprawności	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
UCZEN				
ponadprogramowe (ocena: celujący)				

• podaje pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i>	• wyjaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych	• porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia	• komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia	• wybiera tekst kultury jako źródło wzbogacenia własnych doświadczeń
• posługuje się terminami <i>scena, aktor, gra aktorska, dekoracja</i> w kontekście widowiska teatralnego	• odróżnia film od programu informacyjnego	• posługuje się terminami <i>scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka, reżyser, kadry</i> rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	• wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją	• wyraża własny sąd na temat różnic pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją
• przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina	• posługuje się pojęciami <i>plan filmowy</i> rozpoznaje wybrane	• posługuje się pojęciami <i>plan filmowy</i> rozpoznaje wybrane	• wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne	• rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy
• rozpoznaje widowiska w kontekście <i>aktorska, dekoracja</i>	• przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina	• posługuje się pojęciami <i>plan filmowy</i> rozpoznaje wybrane	• rozpoznaje poszczególne plany filmowe	• określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych
• odróżnia film od programu informacyjnego	• przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina	• posługuje się pojęciami <i>plan filmowy</i> rozpoznaje wybrane	• rozpoznaje poszczególne plany filmowe	• rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy
• posługuje się terminami <i>scena, aktor, gra aktorska, dekoracja</i> w kontekście widowiska teatralnego	• przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina	• posługuje się pojęciami <i>plan filmowy</i> rozpoznaje wybrane	• rozpoznaje poszczególne plany filmowe	• rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy

Wymagania					Sprawności
ponadprogramowe (ocena: celujący)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	rozszerzone (ocena: dobry)	podstawowe (ocena: dostateczny)	konieczne (ocena: dopuszczający)	
UCZEN					

II. Kształcenie językowe	• z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, postępując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)	• z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, postępując się konwencją symboliczną (np. plakat)	• aktywnie odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, źródłem swoich działań twórczych
	• wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek	• rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek	• wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem	• określa funkcje rzeczownika, czasownika, przymiotnika, przysłówka w tekście	• wiadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę w zakresie słownictwa, umiejętności językowe

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadpodstawowe (ocena: celujący)

• rozpoznaje formy bezokolicznika	• dostarcza rolę czasownika w wypowiedzi	• rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych	• podaje rolę przymiotników i przysłówków	• używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach	• stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmienionych	• przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmienionych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej
• rozpoznaje formy bezokolicznika	• podaje funkcję bezokolicznika	• rozpoznaje w tekście formy osób	• uwzględnia natężenie cech w wypowiedziach różne i właściwości	• używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cech	• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienionych	• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienionych
• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w swoich wypowiedziach	• określa funkcje form liczby, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie zdania i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• rozpoznaje w tekście formy liczby odmienionych części mowy	• używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach	• stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmienionych	• przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmienionych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej

Autor: Ewa Horwath, Anita Ziegler

Wymagania					Sprawności
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	

* podaje pojęcia <i>podmiot</i> , <i>orzeczenie</i> , <i>określenia</i>	* rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu	* rozpoznaje funkcje składowe orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu	* wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu	* funkcjonalnie wzbogacenia warstwy frazeologicznej w celu wykorzystania synonimów, frazeologicznych wyrazów i wyrażenia
	* wyodrębnia związki łączące się w związki wyrazowe	* wyodrębnia wyrazy określające	* funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie zdania w swoich wypowiedziach	* samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treścią programową i podstawą programową
	* używa celowo wypowiedzi oznajmujących, pytających i rozkazujących	* używa wypowiedzi wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	* funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzi ze względu na cel wypowiedzi	
	* wie, jak zbudowane jest zdanie	* odróżnia zdanie od wypowiedzi bez czasownika	* wyodrębnia równoważnik zdania w tekście	* funkcjonalnie stosuje zdania i równoważniki

Wymagania					Sprawności
Konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	
UCZEN					

• podaje pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i>	• rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i podaje ich funkcje	• przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie	• podaje funkcjonalność przekształceń składniowych	• podaje i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny	• przedstawia się w kilku zdaniach w różnych sytuacjach komunikacyjnych	• podaje dostosowane znaczenia wyrazów w wypowiedzi
• podaje proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi	• podaje proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi	• odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów znaczeń przenośnych	• świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi			

Autorki: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Sprawności	UCZEN				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
Wymagania					

* podaje znaczenie wybranych stałych związków wyrazowych na lekcjach poznanych na lekcjach	* używa w swoich wypowiedziach wybranych stałych związków wyrazowych na lekcjach poznanych na lekcjach	* tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przeproszenie	* podaje pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i>	* wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami	* świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami	* funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi	* w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością * wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu * używa spójników i zaimeków (bez znajomości terminów – etap propedeutyyczny) w celu zespolenia tekstu * stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu
--	--	--	---	---	--	---	--

Autor: Ewa Horwath, Anita Ziegler

Wymagania					Sprawności
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)	

• rozumie, że tekst jest komunikatem	• podaje pojęcia <i>nadawca</i>, <i>odbiorca wypowiedzi</i>, <i>postępuje się nimi</i> w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	• określa sytuację komunikacyjną	• rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów
• wie, że są różne typy komunikatów	• identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach	• podaje wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi	• rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą mimiki
• wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków	• identyfikuje i opisuje nadawcę wypowiedzi (literanej)	• dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej	• rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji
• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów	• funkcjonalne postępuje się terminami <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i> podczas odbioru tekstów kultury	• postępuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji – stosownie do sytuacji	• nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEN					

* podaje pojęcia <i>głoska</i>, <i>litera</i>, <i>syłaba</i> * objaśnia różnicę pomiędzy <i>głoską</i> i <i>literą</i>	* określa funkcje <i>głosek</i>, <i>liter</i>, <i>syłab</i>	* wykorzystuje wiedzę o <i>głoskach</i>, <i>literach</i> i <i>syłabach</i> w analizie <i>warstw brzmieniowej</i> <i>tekstów</i>	* podaje pojęcie <i>etykieta</i> <i>językowa</i> i stara się stosować jej zasady * podaje zasady <i>etykiety</i> <i>językowej</i> w sytuacjach <i>codziennych</i>	* stara się przestrzegać <i>etykiety</i> <i>językowej</i> w sytuacjach <i>codziennych</i> * przestrzega zasad <i>etykiety</i> <i>językowej</i> w <i>korespondencji</i>	* stosuje we wszystkich <i>wyrazach reguły</i> * pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie z rzeczownikami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>przysłówkami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>wielką i małą literą</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> * stosuje w <i>większości</i> <i>wyrazów reguły</i> <i>pisowni</i>: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie z rzeczownikami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>przysłówkami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>wielką i małą literą</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> * <i>ortogramów</i>	* podaje reguły <i>pisowni</i>: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie z rzeczownikami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>przysłówkami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>wielką i małą literą</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> * stara się przestrzegać – <i>ortograficzne</i> <i>w zakresie</i> <i>pisowni</i>: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie z rzeczownikami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>przysłówkami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>wielką i małą literą</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> – <i>po spółgłoskach</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> – <i>ortogramów</i>	* wykorzystuje wiedzę o <i>głoskach</i>, <i>literach</i> i <i>syłabach</i> w analizie <i>warstw brzmieniowej</i> <i>tekstów</i> * przestrzega zasad <i>etykiety</i> <i>językowej</i> podczas <i>kommunikacji</i> za pomocą <i>nowych technologii</i> i <i>internetu</i> * stosuje we wszystkich <i>wyrazach reguły</i> <i>pisowni</i>: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie z rzeczownikami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>przysłówkami</i>, <i>przymiotnikami</i>, <i>czasownikami</i> – <i>wielką i małą literą</i> – <i>q i ě</i> – <i>po spółgłoskach</i> – <i>ortogramów</i>
---	---	---	--	---	--	--	---

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEN				

• zamyka wypowiedzenia kropką	• stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	• aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat	• rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	• podaje pojęcie <i>argument</i>	• krótko wypowiada się na zadany temat • na zadany temat związany z otaczającą rzeczywistością	• tworzy logiczne i w przeważającej części wypowiedzi • wyszukuje w tekście informacje	• podaje pojęcie <i>akapit</i> i podaje jego funkcję w wypowiedzi • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • dokonuje selekcji informacji	• tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi • wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji	• pisze bezbłędne pod względem treści i stylistyki wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną,

III. Tworzenie wypowiedzi

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegien

Wymagania					Sprawność
ponadprogramowe (ocena: celujący)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	rozszerzone (ocena: dobry)	podstawowe (ocena: dostateczny)	konieczne (ocena: dopuszczający)	
UCZEN					

• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i wydzielanie akapitów • podejmuje działalność literacką i kulturalną • prowadzi blog internetowy • redaguje twórcze, oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową	• tworzy samodzielnie wypowiedzi w formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odwórcze), opis przedmiotu, opis miejsca, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia	• recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	• sporządza samodzielnie wypowiedzi	• sporządza według podanego wzoru odwórczy plan ramowy wypowiedzi
	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odwórcze), opis przedmiotu, opis miejsca, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu	• stosuje jednolitą formę czasownika (bez wypowiedzi w zapisie planu ramowego)	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego
	• tworzy wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe	• recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego

Autor: Ewa Horwath, Anita Żegleń

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu	rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek	
	opowiada o treści przeczytanych utworów	omawia problematykę przeczytanych utworów	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w swoich wypowiedziach na temat tekstów	opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury	
	wie, że współczesne komunikaty muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym	używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS oraz korespondencji Internetowej	zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS	podaje i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej	
	tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów	tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu	tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	chętnie czyta i podaje wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.

